

مسائل مربوط به اصناف در دو گروه

در دستور کار برنامه ریزی ما قرار دارد:

1- مسائل و برنامه های اقتصادی و نوین سازی اصناف:

✓ که در این بخش ، بیش از دو میلیون واحد صنفی دارای پروانه کسب و حدود یک میلیون واحد صنفی بدون پروانه کسب مجموعاً حدود سه میلیون واحد صنفی در 1850 عنوان و رشته صنفی فعالیت دارند ،

✓ مجموعاً بیش از شش میلیون و یکصد هزار نفر در اصناف شاغل هستند (بطور متوسط در هر واحد صنفی دوفنر)

✓ سهم 17 درصدی از تولید ناخالص ملی دارند (در مقام مقایسه، سهم بخش معدن در تولید ناخالص داخلی ایران معادل یک درصد و سهم بخش کشاورزی با آن همه گستردگی و حساسیت آن حدود 9 درصد است یعنی تقریباً نصف سهم بخش اصناف در تولید ناخالص داخلی و رشد و توسعه ایران).

✓ 45 درصد این واحدهای صنفی توزیعی هستند

✓ 33 درصد خدماتی و خدمات فنی

✓ و 22 درصد یعنی بیش از 660 هزار واحد صنفی تولیدی کوچک و متوسط هستند.

2- سرفصل دوم مربوط به برنامه آموزشی، فرهنگی و اجتماعی اتاق اصناف ایران برای بیش از شش میلیون و یکصد هزار خانوار صنفی است که با احتساب متوسط تعداد افراد هر خانوار (متوسط هر خانواده سه، ممیز هشت دهم درصد)، مجموعاً 23 میلیون نفر از جمعیت ایران معادل 30 درصد از جامعه ایران از طریق فعالیت های صنفی ارتزاق می نمایند

✓ ضروریست که برای مسائل آموزشی، فرهنگی، تحصیلی، اجتماعی و تفریحی این جمعیت مهم تحت پوشش اصناف، برنامه های جامعی برنامه ریزی گردد.

✓ توجه به امور آموزشی و تحصیلات علمی و کاربردی از مقطع دبیرستان تا سطوح عالی دانشگاهی برای خانواده های صنفی و همچنین افرادی که

تمایل دارند وارد فعالیت های صنفی، اعم از کارآفرین و ایجاد واحد صنفی ویا بعنوان شاغل در اصناف شوند از نکات مهم در نوین سازی در اصناف است.

- ✓ ایجاد روحیه کار آفرینی و کار و دانش در بین خانواده های صنفی،
- ✓ توجه به تهاجم فرهنگی و حفظ فرهنگ ایرانی اسلامی،
- ✓ برنامه ریزی جهت امور اجتماعی و تفریحی سازنده که موجب شکوفایی و شادابی خانواده ها و فرزندان جامعه صنفی گردد.

در این سرفصل، موضوع مهم دیگر ما **نقش سیاسی اصناف** در کشور است:

اصناف در نهضت ها و قیام های متعدد در طول تاریخ ایران، همواره پشتیبان روحانیت بوده و نقش بی بدیل اصناف در پیروی از روحانیون جنبش تنباکو، حمایت از آیت ا... کاشانی و نهایتا تبعیت از نهضت امام خمینی عزیز رحمت ا... بر همگان آشکار است.

تشکلهای صنفی اصولا اجازه فعالیت سیاسی نداشته و حق ندارند هوادار گروه های سیاسی باشند ولی بطور عام و در راستای پاسداری از انقلاب اسلامی که ثمره خون شهداست، خط و مرز فعالیت های سیاسی تشکلهای اصناف، فرامین مقام معظم رهبری است

و در کنار برنامه ریزی های اقتصادی و اجتماعی، یکی از وظایف مهم حدود 8800 اتاق اصناف و اتحادیه های صنفی، تلاش برای حضور مستمر خانواده های صنفی در مناسبت های حمایتی از انقلاب اسلامی، اعیاد و مناسبت های مذهبی و حضور پررنگ در ایجاد حماسه های سیاسی است.

جایگاه اصناف و مقایسه تطبیقی در دیگر کشورها:

اساسا در تمامی کشورهای دنیا، بنگاههای اقتصادی از نظر سطح و اندازه فعالیت به چهار بخش تقسیم می شوند:

- بنگاههای بزرگ (Large Enterprise)،
- بنگاههای متوسط (Medium Enterprise)،
- بنگاههای کوچک (Small Enterprise) ویا گیلد (Guild)،
- بنگاههای خرد (Micro Enterprise).

از نظر تعاریف و ملاک و شاخص تقسیم بندی نیز در کشورهای مختلف ، استانداردهای متفاوتی دارند ولی بطور کلی اغلب کشورهای غربی و نیز جنوب شرقی آسیا ، ملاک میزان سرمایه گذاری اولیه و یا میزان درآمد و فروش سالانه است بعنوان مثال در اروپا چنانچه سرمایه گذاری اولیه جهت تاسیس یک بنگاه کمتر از 250000 یورو باشد بنگاه کوچک تلقی شده و سرمایه گذاری بین 250000 یورو تا 5 میلیون یورو ، بنگاه متوسط و بیشتر از این مقدار در سطح بنگاههای بزرگ قرار می گیرد.

اما در ایران بر اساس تعاریف سازمان مدیریت و برنامه ریزی سابق ، مرکز آمار و نیز سازمان صنایع کوچک ، ملاک شناسایی بنگاهها از نظر سطح فعالیت ، تعداد شاغلین می باشد بنحوی که بنگاههایی که فقط با یک نفر شاغل مشغول فعالیت می باشد بنگاه خرد و بنگاههای با شاغلین بین دو تا ده نفر را بنگاههای کوچک (البته معمولاً در گزارشات آماری بصورت کلی تفکیکی بین بنگاههای خرد و کوچک قایل نشده و تماماً بعنوان بنگاههای کوچک گزارش می گردند) و بنگاههای با تعداد شاغلین بین 11 تا 99 نفر را بنگاه متوسط و بنگاههای بیشتر از 100 نفر شاغل را بنگاههای بزرگ می نامند .

به جهت محاسن و اهمیت بنگاههای کوچک و متوسط در اقتصاد کشورهای مختلف جهان ، از قرن هفدهم به بعد که انقلاب صنعتی آغاز گردید ، نقش این بنگاهها بیشتر آشکار شد و تحت عنوان بنگاههای کوچک و متوسط یا SMES (Small & Medium Enterprises) مطرح شدند.

ویژه گیها و فوائد منحصر به فرد بنگاههای کوچک و متوسط موجب گردیده که کشورهای نظیر کره جنوبی ، ایتالیا ، مالزی ، سنگاپور ، بین سی تا پنجاه درصد از تولید ناخالص داخلی و حتی بیش از سی درصد صادرات غیر نفتی را از طریق این سطح از بنگاهها حاصل نمایند و این اهمیت منجر به این شده که کشور کره جنوبی قرن بیست و یکم را قرن SMES یا بنگاههای کوچک و متوسط بداند و مهمترین برنامه های توسعه اقتصادی و حمایتی را از طریق اینگونه بنگاهها بعمل آورد و تأکید می نماید بدون SMES نمیتوان به توسعه فراگیر و پایدار دست یافت .

در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی ، بنگاههای کوچک و خرد را اصناف می نامند و حتی بازاریان نیز در قالب فوائد صنفی به فعالیت می پردازند

✓ در ایران تفاوت مشخص کسبه ، اصناف و یا بازاریان با تجار در اینست که تجار فعالیت بین المللی داشته و اقدام به واردات و یا صادرات می نمایند ، در صورتیکه کسبه ، اصناف و یا بازاریان فعالیت درون مرزی داشته و کالا و

خدمات را با واسطه و یا بدون واسطه به مصرف کننده اعم از سایر بنگاههای تولیدی، خدماتی و یا مردم عرضه می نمایند.

مهمترین مزیت بنگاه های صنعتی در مقایسه با سایر بنگاههای متوسط و بزرگ کشور در خدمت به توسعه اقتصادی همه جانبه و پایدار :

مزیت اشتغالزایی سریع و ارزان: اگر بخواهیم در يك واحد صنعتي شغلي ایجاد نماییم ، بطور متوسط نیاز به سي ميليون تومان سرمايه گذاري مي باشد در صورتی که برای ایجاد يك شغل در واحد های صنعتي كوچك و متوسط دارای پروانه فعالیت صنعتي حداقل دو برابر این میزان یعنی شصت ميليون تومان و در واحدهای بزرگ صنعتي بیش از دویست ميليون یعنی شش برابر می بایست سرمايه گذاري نمود و در کشور ایران که با معطل بیکاری روبروست ، مؤثر ترین راهبرد ، حمایت از اصناف بویژه بیش از ششصد هزار واحد صنعتي توليدي و همچنین واحدهای كوچك و متوسط صنعتي است .

از جمله ممتاز و متمایز ترین محاسن ناشی از تقویت و توسعه صنوف توليدي ، ایجاد اشتغال در گستره تمامی شهرهای ایران بوده و عملاً جلوي مهاجرت به شهرها گرفته خواهد شد و از تبعات تمرکز و تورم در شهرهای بزرگ و مشکلات اقتصادي و اجتماعي ناشی از این تمرکز کاسه خواهد شد. بعبارت دیگر با سازمان دهی و برنامه ریزی توسعه ای جهت اصناف ، نه تنها فرصتهای جدید شغلي پایدار و بدور از تبلیغات نظیر برخی طرح های اجرا شده در دوره های قبل خواهیم بود ، بلکه اهداف متعادل و متوازن توسعه ای در تمام شهرهای ایران را به منصف ظهور خواهیم رساند.

مهمترین چالش اصناف:

در اقتصاد ایران عدم ارتباط صحیح بین بنگاههای دو بخش كوچك و متوسط (که در دنیا به SMEs معروف هستند) و نیز بنگاههای بزرگ اعم از توليدي و خدماتي موجب شده که اثر بخشي فعاليتهاي اينان در رشد و توسعه و جهش اقتصادي ایران ناچيز و یا در حد انتظار نباشد و گاه با رقابت غير سالم با يکديگر ، سهم خود در توليد ناخالص داخلي را خنثی نمایند از اينرو تدوين برنامه يا رويکرد همه جانبه و فراگیر در زنجيره ارزش از توليد داخلي و یا واردات تا توزيع و مصرف و جهت همه شقوق و بنگاههای توليدي و خدماتي و در سطوح و اندازه های مختلف بنگاهها اعم از كوچك و بزرگ، از ضروريات توسعه پایدار ایران اسلامي عزيز در راستاي دست يابي به اهداف چشم انداز و از جمله اقتصاد مقاومتي مي باشد .

✓ امیدواریم و از مجلس و دولت محترم انتظار داریم در سالهای پایانی برنامه پنجم و بخصوص در تدوین برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، هدف گذاری و سیاستگذاری های مشخصی جهت اصناف صورت پذیرد.

اولویت های برنامه نوین سازی در اصناف و تشکلهای صنفی

1- اولویت انی:

1- بررسی شرایط فعلی تحریم و تبعات مذاکرات ژنو در خصوص برنامه صلح آمیز هسته ای جمهوری اسلامی ایران (توافق، تاخیر در توافق و یا عدم توافق) بر اقتصاد ایران و تدوین برنامه های لازم به اقتضای شرایط مختلف:

- 1-1- احتمال احتکار کالاها ،
- 2-1- افزایش قیمت کالاها ،
- 3-1- عدم تعادل در بازار ،
- 4-1- مشکلات تامین و توزیع ،
- 5-1- خسارت بر صنوف تولیدی.

2- اولویت های کوتاه مدت (تا پایان سال 1393):

- 1-2- تامین سرمایه در گردش بنگاه های صنفی با اولویت صنوف تولیدی.
- 2-2- تدوین سیاست های حمایتی جهت صنفی که با اجرای طرح هدف مندی یارانه های دچار خسارت و مشکل شده اند.
- 3-2- ارائه راهکار جهت تنظیم بازار کالاهای ضروری و اساسی و پرتقاضا (نظیر میوه شب عید) توسط اصناف، بدون نیاز به دخالت دولت و پرداخت یارانه های خرید و ذخیره سازی.
- 4-2- تدوین راهبرد تامین منابع مالی (ریالی و ارزی) جهت شرکت های تعاونی صنوف تولیدی بمنظور تامین بموقع، سهل و روان و ارزان مواد اولیه، تجهیزات و قطعات مورد نیاز صنوف تولیدی.
- 5-2- تعیین راهکارهای برند سازی در تولید و عرضه محصولات در شبکه صنفی.
- 6-2- تعیین راهکارهای حمایت از صنوف در مقابل قاچاق کالاها.
- 7-2- نحوه شناسایی سریع صنوف بدون پروانه کسب و ارایه راهکارهای ساماندهی و جلوگیری از ایجاد، فعالیت و توسعه صنوف بدون پروانه کسب.
- 8-2- بررسی نحوه شناسایی و ممانعت از عرضه کالاهای قاچاق در شبکه صنفی با مکانیزم های اقتصادی.
- 9-2- تدوین راه کارهای تسهیل و توسعه تجارت الکترونیکی و استفاده از تجهیزات نوین نظیر دستگاههای P.O.S در شبکه های عمده و خرده فروشی.
- 10-2- تهیه طرح های تسهیل و بهبود محیط کسب و کار صنفی و در نتیجه ایجاد حداقل 100 هزار فرصت شغلی جدید در هر سال در واحد های صنفی (ایجاد یک شغل در 5 درصد واحدهای صنفی با پروانه کسب در هر سال).
- 11-2- تهیه طرح های جامع بانک اطلاعات و نرم افزار های مورد نیاز در ابعاد مختلف، جهت نوین سازی در اصناف و تشکلهای صنفی.
- 12-2- تحلیل آمارهای اقتصادی و تبیین جایگاه اقتصادی اصناف در رشد و توسعه کشور و سهم آنها در تولید ناخالص داخلی (GDP).

- 13-2- بررسی ضرورت تاسیس بانک و بیمه اصناف و تحلیل سایر راهکارهای دسترسی سریع و ارزان صنوف به منابع مالی و خدمات بیمه ای.
- 14-2- بررسی روشهای شفاف سازی و شناسایی درآمدهای مشمول مالیات اصناف و وصول مالیات منطقی و عادلانه از اصناف .
- 15-2- تدوین روش های منطقی اجرایی نمودن قانون مالیات بر ارزش افزوده در صنوف ، مکانیزم اولویت بندی صنوف مشمول اجرای قانون مزبور .
- 16-2- مطالعه و تدوین اصلاحات قانون نظام صنفی مصوب سال 1392 .
- 17-2- شناسایی کلیه قوانین و مقررات مزاحم کسب و کار اصناف و تشکلهای صنفی.
- 18-2- تعیین سازوکارهای همکاری پویا و سازنده بین سه تشکل ملی متولی تشکلهای و بنگاه های ایران (اتاق اصناف ایران و اتاق بازرگانی ، صنایع ، معادن و کشاورزی ایران و نیز اتاق مرکزی تعاون) در جهت هم افزایی در ارائه خدمات مشورتی به قوای مقننه ، مجریه و قضاییه و همچنین بنگاههای تولیدی و خدماتی کشور در راستای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و توسعه اقتصادی در سطوح بنگاه های کوچک ، متوسط و بزرگ.
- 19-2- تدوین راهبرد آموزش و ارتقای سطح دانش و مهارت های کارفرمایان و شاغلین در واحدهای صنفی و مدیران و شاغلین در تشکلهای اصناف (در مقاطع مهارت های حرفه ای ، دبیرستان ، گاردانی ، کارشناسی ، کارشناسی ارشد و دکتری و همچنین هدایت پایان نامه های دانشجویان فوق لیسانس و دکتری جهت تحقیق در موضوعات مرتبط با نوین سازی اصناف).
- 20-2- تدوین شاخص های تدوین برنامه های سالانه اتاق ها و اتحادیه های صنفی جهت راهنمایی کمیسیونهای نظارت سراسر کشور (400 کمیسیون و اتاق).
- 21-2- تهیه طرح روش ارزیابی و نظارت بر عملکرد هیات مدیره اتحادیه های صنفی و هیات ریسه اتاق های اصناف در سراسر کشور.
- 22-2- مطالعه تطبیقی در کشورهای منتخب نحوه بازرسی و نظارت بر عملکرد بنگاه های صنفی و کلیه فرایندهای زنجیره ارزش اصناف از تولید و یا واردات تا توزیع و فروش به مصرف کنندگان و تدوین مقررات متناسب با شرایط اقتصاد ایران .

23-2- مطالعه تطبیقی در کشورهای منتخب در زمینه جرایم و تخلفات صنفی و تدوین مقررات متناسب با جامعه و اقتصاد ایران.

24-2- بازنگری در نظام تعریف عناوین رسته های صنفی متناسب با ISIC و اقتضای فعالیت اصناف ایران .

25-2- بازنگری و نوین سازی در برگزاری انتخابات اتحادیه های صنفی.

26-2- ساماندهی و بازنگری در نرم افزار و مکانیزم های تنظیم اسناد معاملات کالا و خدمات منتخب (نظیر املاک ، خودرو و ...).

27-2- بررسی و ارایه راهکار مناسب تسهیل تامین مواد اولیه مورد نیاز صنوف تولیدی از طریق بورس ، مستقیماً از کارخانجات بزرگ تولیدی و یا واردات.

28-2- تهیه طرح ارزیابی صنوف تولیدی جهت صدور پروانه تاسیس و بهره برداری همانند بخش صنعت.

29-2- شناسایی و تدوین راهکارهای مناسب جهت تعمیر و تسری کلیه تسهیلات و معافیت های بخش صنعت به صنوف تولیدی.

30-2- تهیه مطالب مورد نیاز جهت آموزش و ترویج فرهنگ کسب و کار حلال و نحوه اطلاع رسانی گسترده و مستمر.

31-2- ایجاد وب سایت و سایر ابزارهای جامع اطلاع رسانی اخبار و موضوعات مرتبط با اصناف و تشکلهای صنفی و تهیه طرح نحوه همکاری و پشتیبانی و ارتباط با وب سایت های اتاق ها و اتحادیه های صنفی در سراسر کشور ، بخصوص اطلاع رسانی سریع به کارفرمایان و شاغلین در اصناف و تشکلهای صنفی.

32-2- تهیه سامانه یکسان حسابداری اتحادیه ها و اتاق ها و همچنین وصول درآمد اتاق های اصناف شهرها و نیز اتاق اصناف ایران همزمان با صدور پروانه کسب و نیز پرداخت بموقع مطالبات تشکلهای ، مطابق قانون نظام صنفی.

33-2- تهیه طرح فرهنگی و اجتماعی جهت خانواده صنفی (بیش از 23 میلیون نفر)

3- اولویت های میان مدت (از سر ماه 93 لغایت پایان سال 94):

- 3-1- راهکارهای ارتقا کیفیت توسط واحدهای صنفی تولیدی مطابق با استاندارد.
- 3-2- روش های جلوگیری از عرضه محصولات غیر استاندارد تولید داخلی و یا وارداتی در شبکه توزیع کشور.
- 3-3- راهکارهای یکپارچه سازی قوانین و مقررات مرتبط و موثر بر اصناف و تشکلهای صنفی بمنظور افزایش کارایی و اثر بخشی قوانین و مقررات و جلوگیری از تداخل بی رویه دستگاه های مرتبط .
- 3-4- شناسایی کلیه عوامل موثر افزایش قیمت در زنجیره ارزش تامین تا توزیع نهایی کالاها و خدمات در شبکه های صنفی.
- 3-5- تدوین راهبرد توانمند سازی صنوف جهت حضور در بازارهای بین المللی و صادراتی.
- 3-6- تعیین نحوه برنامه ریزی و سیاستگذاری در نظام تجاری شهرها(ایجاد مجتمع های تجاری متناسب با مسایل ترافیکی ، یافت مسکونی ، نیازها مردم ، توسعه شهرها و نوین سازی شبکه های توزیع).
- 3-7- شناسایی روشهای کارآمد نمودن فعالیت بنکداران ، عمده فروش ها و شرکت های پخش.
- 3-8- تهیه طرح جامع ساماندهی ایجاد و توسعه فروشگاه های زنجیره ای و بزرگ.
- 3-9- تدوین روش های ترویج فروش های مجازی (B2C & B2B).
- 3-10- شناسایی واحدهای صنفی آلاینده در سراسر کشور و همکاری با شهرداری ها و سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی در جهت ساماندهی اماکن صنفی مزبور).
- 3-10- تهیه طرح ایجاد مجتمع های خدمات فنی در شهرها و حاشیه شهرها در جهت تسهیل و نوین سازی آرایه خدمات به مردم.

3-11- مطالعه تطبیقی نحوه ارائه خدمات پس از فروش و گارانتی کالاهای سرمایه ای در کشورهای منتخب و تدوین مقررات مربوطه متناسب با شرایط ایران.

3-12- تهیه طرح جامع برگزاری نمایشگاه و جراج های فصلی در جهت حمایت از اقشار آسیب پذیر با رعایت سایر صنوف.

3-13- تدوین شاخص ها و طرح ادغام اتحادیه های صنفی دارای فعالیت های همگن در جهت رفع مشکل تداخل صنفی و همچنین جبران مشکل کمبود منابع مالی اتحادیه ها.

3-14- تهیه طرح آموزش مجازی کارفرمایان و شاغلین در اصناف و تشکلهای صنفی.

3-15- تهیه طرح سامانه مکاتبات و دبیر خانه ، بین اتاق اصناف ایران و تمامی تشکلهای صنفی ، دبیرخانه هیات عالی نظارت ، کمیسیون های نظارت تمامی شهرهای ایران.

3-16- تدوین شاخص های انتخاب مشاورین اتاق ها و اتحادیه های صنفی و نحوه ارزیابی عملکرد آنها و تعیین روش های بهره برداری ملی از پیشنهادات مشاورین در سراسر کشور.

3-17- تدوین چارچوب انجام طرح های پژوهشی توسط تشکلهای صنفی و تهیه بانک اطلاعات طرح های پژوهشی جهت جلوگیری از موازی کاری و اتلاف زمان و منابع و دسترسی همه دستگاهها ، کمیسیونهای نظارت ، تشکلهای صنفی و اصناف از نتایج تحقیقات .

3-18- سازماندهی نحوه همکاری و مشارکت اصناف در تدوین برنامه ششم توسعه.

3-19- تهیه طرح تاسیس صندوق ضمانت سرمایه گذاری و توسعه اصناف و پیگیری واگذاری صندوق ضمانت صنایع کوچک به اتاق اصناف ایران.

3-20- بررسی و مذاکره با صندوق توسعه ملی جهت بهره مندی اصناف از تسهیلات توسعه ای صندوق.

3-21- تبیین نحوه ایجاد ارتباط سامان یافته با سازمان صنایع کوچک ایران و همچنین نهادهای منطقه ای و بین المللی مرتبط با بنگاه های کوچک و متوسط.

22-3- ایجاد ارتباط با سازمان های توسعه ای وابسته به سازمان ملل متحد و با کشورهای توسعه یافته دارای نمایندگی رسمی در ایران (نظیر UNIDO , JAICA , KOTRA).

23-3- بازنگری در قانون و مقررات تاثیر گذار بر جذب و حفظ فرصت های شغلی نظیر قانون معافیت حق بیمه سهم کارفرما کارگاه های کمتر از 5 نفر شاغل.

24-3- شناسایی شبکه های اصلی توزیع و فروش در تهران و کلیه مراکز استان های کشور و آرایه راهکارهای نوین سازی فعالیت شبکه تامین و توزیع.

4- اولویت های بلندمدت (از برنامه 93 لغایت پایان سال 95):

1-4- تدوین راهکارهای ایجاد رابطه منسجم و مکمل بین نگاههای صنفی و واحدهای صنعتی متوسط و بزرگ تولیدی از طریق ایجاد پیمانکاری فرعی و خوشه سازی فعالیت ها (Clustering).

2-4- بررسی روش های همکاری و فعالیت مشترک واحدهای صنفی در قالب شرکت های مشترک، بمنظور افزایش توانایی، اجرایی نمودن راهبرد برند سازی، مدیریت هزینه های تامین تا توزیع، جلوگیری از افزایش غیر منطقی قیمت، ارتقای رضایت مصرف کنندگان.

و من ... التوفیق